

C A P. XXIV.

Si a Delegato aliquid mandatur ordinario, debet humiliter exequi. Sed si alius Delegatus per alias literas post executionem mandat contrarium, vel si ante executionem innotuerit Ordinario, inter Delegatum, qui mandavit, & alium contentione esse de jurisdictione, faciat sibi utrumque literarum copiam exhiberi: non ut jurisdictionaliter cognoscat, sed ut se informet, an per secundas revocentur primæ: & si primæ revocentur, exequatur secundum mandatum. Si autem non revocentur, vel de hoc dubitet, non exequatur secundum mandatum, donec contentio de jurisdictione terminetur. Abb. Sic. Idem Innocent. III. Rothomagensis Archiepiscopo.

(an. 1211.)

Cum a contingat: [& infra.] Præterea cum quidam super aliquo litigantes, ad diversos iudices literas impetrant, quorum quidam obtenti a parte altera tibi mandant, ut partem adversam denuncies excommunicationis sententiæ subjacere; aliis iudicibus postmodum tibi injungentibus, ut eandem denuncias absolutam: quæris, an utrisque, an neutris, vel alterutris saltem obedire debeas in hac parte? Super quo tuæ prudentiæ respondentes, credimus distinguendum, an cum primum mandatum recepisse dignosceris, tibi forsitan innotuerit, inter illos, & alios super jurisdictione discordiam suscitatum, an super hoc nihil omnino scivisti. Et quidem si super contentione hujusmodi nihil tibi penitus innotescat, cum primum mandatum recepisse dignosceris, illud debes humiliter executioni b mandare. Sed si postea contrarium tibi ab aliis demandatur, tunc literarum ad utrosque a sede Apostol. obtentiarum copia postulata (quas tibi auctoritate præsentium districte præcipimus exhiberi) si ex ipsarum tenore deprehenderis evidenter (ita quod non sit aliquatenus hæsitandum) quod literæ, quæ ad illos, a quibus secundum mandatum receperis, impetratæ noscuntur, expresse revocent literas aliorum: tu illud intrepidus exequaris, quod tibi secundo loco mandatur. Si vero ex literarum inspectione manifeste tibi constet, quod literæ obtentæ ad illos, qui primum dedere mandatum, per alias minime revocantur: secundum mandatum nullatenus exequaris. Quod si super hoc tibi merito fuerit dubitandum, ad exequendum secundum mandatum te procedere non oportet, donec juxta cujusdam nostræ constitutionis tenorem inter eos hujusmodi concertatio sopiatur. Et id ipsum facere debes, si primo mandato recepto, & nondum executioni mandato, tibi forsitan innotuerit, quod inter se super jurisdictione demandata cœperint disceptare. Cæterum in his omnibus peram & providam te convenit intentionem habere: ne vel declinandum mandatum dubitare te dicas, ubi dubitandum non est: vel etiam ad exequendum te afferas esse certum, ubi certus esse non debes. Licet autem ex his certa tibi detur doctrina, qualiter in his te debeas habere, nulla tamen tibi attribuitur potestas, ut inter Delegatos, aut partes de jurisdictione debeas judicare.

C A P. XXV.

Quando in rescripto plura narrantur, diversos effectus operantia, non sufficit impetrantis alterum solum probare, ad utrumque effectum consequendum.

Idem Magistro d G. & P. de Firmisca,

(an. 1213.)

Olim e ex literis sancti Nicasii Remensis f, Sargiensis, & Vallis regiæ Abbatum fuit nostris auribus intima-

b Cap. 1. eod. tit. in 4. compil. b Quod si non fecerit, poterit compelli ad exequendum. c. pastoralis. inf. de off. delegat. c Ad de concor. in l. qui procuratorem. in gloss. 1. ff. de procur. & in l. a dno Pio. & ibi Barr. & doctores. ff. de re judic. d al. Idem de Vallibus Magistro G. & P. de Firmisca. al. de Simiis canonico. e c. 2. eod. tit. in 4. compil. f al. Remanensis, Sarginensis. Al. Signiacensis. & est diocesis Rbemen. al. Sargin.

tum, quod cum ad eos semel, & iterum a nobis literæ processissent, super eo videlicet, quod P. Clericus sancti Remigii parociam de Salice (quam R. de Clivo per interpositam personam sibi collatam fuisse proposuit) detinebat, ipsi partes semel, secundo, & tertio citaverunt, & dictum P. quia citatus pluries comparere noluit, per se, vel per respon- salem aliquem coram eis, excommunicationis vinculo innodantes, fecerunt fructus ipsius parocix sequestrari. Cum- que postmodum idem P. accedens ad eos se juri promiserit pariturum, ac obtinuerit se absolvi: ipsi absolutionis lite- ras concedentes, diem ei assignaverunt, & locum, quibus coram eis, quod promiserat, adimpleret: qui diem, & lo- cum ex literis illis radens, in loco a rasura scripsit, quod ipsi ei sequestratos fructus assignari mandabant: quod coram duobus eorum tandem (tertio sui absentiam excusan- te per literas) est confessus. Nos igitur, cum tantæ temeritatis excessus falsitatis scrupulo non careret, vobis dedi- mus in mandatis, ut (si esset b ita) ipsi præsumptori super dicta parocia perpetuum silentium imponentes, præfato R. de Clivo assignaretis eandem cum fructibus sequestratis. Verum sicut vos per vestras nobis literas intimastis, cum dictus R. rasuram præfatam coram vobis per testes idoneos probavisset, & ob hoc postulasset sibi dictam Ecclesiam assignari: vos utrum c clausula illa (si esset ita) de omnibus superioribus, an de articulo tantum rasuræ deberet intel- ligi, dubitastis. Nos igitur respondemus, quod clausula illa ad omnia debet superiora referri, ad hoc ut ipsi R. præ- fata Ecclesia conferatur: quia licet vitium falsitatis ad im- ponendum ei perpetuum silentium super Ecclesia ipsa suf- ficiat, qui falsitatem hujusmodi perpetravit; non tamen propter hoc eadem Ecclesia est adversario assignanda, nisi super aliis facta fuerit plena fides.

C A P. XXVI.

Non valet rescriptum super restitutione beneficii impetra- tum, quod de causa excommunicationis, & amonitionis impe- trantis non facit mentionem.

Idem Episcopo Imolen. (an. 1214. Roma in Romandiolam.)

Dilectus d filius Abbas sancti Stephani Bononiensis, per suas nobis literas intimavit, quod cum ipse (cui visi- tationis officium in civitate, ac diocesi Bononiensi commisi- mus) B. & A. Presbyteros ab Ecclesiis suis (propter eorum graves, & manifestos excessus) duxerit amovendos: iidem super restitutione sua nostras ad te in communi forma lite- ras impetrarunt, de amonitionis suæ causa, & excommuni- cationis, e qua tenentur adstricti, nullam facientes peni- tus mentionem. [& infra. x] Nos igitur fraternitati tuæ mandamus, quatenus (si est ita) literas ipsas, tanquam per veri suppressionem obtentas, viribus carere decernas.

[x Procuratoribus igitur vicinorum, & Ecclesiarum ipsa- rum exceptiones in tua presentia proponentibus antedictas tu supersedendum hujusmodi negotio decreveristi, donec super hoc nostræ voluntatis beneplacitum receperis.]

C A P. XXVII.

Per literas iustitie non tenetur Episcopus providere habenti per- petuam Vicariam, vel sufficiens patrimonium. Nec valet litera gratiæ ad beneficium obtinendum, in quibus impetrans tacuit per- petuam Vicariam: hoc dicit comprehendendo utrumque; intellectum.

Idem Episcopo Veratimensi, f (an. 1214. Roma in Poloniam.)

Postulasti g per sedem Apostolicam edoceri, utrum ali- cujus Ecclesiæ perpetuo Vicario de proventus Vicariæ, bonisque paternis habenti, unde valeat commode sus- ten-

a al. in locum rasuræ rescriptis. b Adde, quod si ista clausula desit in aliquo rescripto, illud præsumitur esse falsum. Archidia. & DD. in c. cordi de app. in 6. c Vos de clausula illa, si ita est. d C. 3. eod. tit. in 4. compil. e Sententia in quibusdam antiquis. f al. Uratimensi. g C. 4. eod. tit. in 4. compil.

sistentari, tenearis per illam formam communem [cum se- cundum a Apostolum] in Ecclesiastico beneficio providere. Ad quod sic duximus respondendum, quod cum per formam prædictam necessitatibus pauperum Clericorum (qui nullum sunt Ecclesiasticum beneficium assecuti) sedes Apostolica du- xerit succurrendum: perpetuus Vicarius (nisi de Vicaria fe- cerit mentionem) commodum reportare non debet de hujus- modi literis, utpote veritate tacita impetratis. Non enim beneficio carere debet dici, cui competenter de perpetuæ Vicariæ proventus est provisum. Et pro habente benefi- cii sufficientis subsidium, ex certa scientia super obtinen- do alio beneficio, de levi non scribimus, quin faciamus de primo in nostris literis mentionem.

C A P. XXVIII.

Per literas Apostolicas de hac constitutione mentionem non fa- cientes, non potest quis trahi ultra duas dietas extra suam dio- cesim, nisi de consensu partium litera fuerint impetratæ: hoc dicit, usque ad §. sunt & alii.

Idem in Concilio generali. b (an. 1215.)

Nonnulli gratia sed. Apostol. abutentes, literas ejus ad remotos iudices impetrare nituntur, ut reus fatigatus laboribus, & expensis, liticedere, vel importunitatem a- ctoris redimere compellatur. Cum autem per iudicium in- juriis aditus patere non debeat (quas juris observantia in- terdicat) statuimus, ne quis ultra duas dietas extra suam diocesim per literas Apostolicas ad iudicium trahi possit. Nisi de assensu partium fuerint impetratæ, vel expressam de hac constitutione fecerint mentionem.

Non valet litera ad lites impetratæ, sine speciali manda- to Domini, nisi impetratur per conjunctam personam. h. d. §. 1. Sunt & alii, qui se ad novum genus mercimonii con- vertentes, ut vel sopitas possint suscitare querelas, vel no- vas immittere questiones, fingunt causas, super quibus a sede Apostolica literas impetrant, absque Dominorum manda- to: quas vel reo [ne propter eas laborum, vel expensarum dispendio molestetur] aut actori [ut per ipsas adversarum indebita molestatione fatiget] venales exponunt. Cum au- tem lites restringendæ sint potius, quam laxandæ, hac generali constitutione sancimus, ut si aliquis super aliqua questione de cætero, sine speciali mandato Domini, lite- ras Apostolicas impetrare præsumperit, & literæ illæ non valeant, & ipse tanquam falsarius puniatur. Nisi forte de illis personis extiterit, a quibus non debet exigere de jure mandatum.

C A P. XXIX.

Si occasione duorum rescriptorum, unus scilicet in causa principali, alterius in causa appellationis, contenditur: non iudex super principali, sed deputatus super appellatione, co- gnoscere debet de validitate appellationis.

Honorius III. Cantuariensis Archiepisc. & conjudi- cibus suis. [an. 1220.]

Dilectus filius J. Sarracenus Clericus exposuit coram nobis, quod cum Jordanus Clericus Dumeliensis e ipsum super Ecclesia sancti Nicolai Dumeliensis coram vobis auctoritate literarum nostrarum traxisset in causam: ex parte ipsius Jordani fuit excipiendum propositum, quod auctoritate ipsarum literarum non poterat conveniri, eo quod ultra duas dietas a diocesi, [ubi prædicta Ecclesia erat] contra statuta Concilii generalis [de quo in eisdem literis non fiebat mentio] distabatis d: & quia hujus- modi exceptionem admittere denegantes, procedebatis in cau- sa [pro eo quod idem J. e in Rophensi, & Eliensi diocesi beneficia obtinet, quasi ex hoc domicilium intellige- retur habere] ipse ad nostram audientiam appellavit:

a Infra. de præbend. c. cum secundum Apostolum. b Lateranens. c. 37. de liter. non impetrand. & c. al. Dulmenis. al. Duvediens. d In nonnullis manuscriptis legitur, citabatis. e Jordanis.

[& infra. x] Cumque idem J. appellationem interpositam prosecutus, ad Eboracens. Archiepiscopum, & ejus colle- gas, super præmissis literas impetrasset: vos in causa ipsa nihilominus procedentes, eidem iudicibus, ne in commis- so sibi procedant negotio, inhiberis. Quocirca mandamus, quatenus [si est ita] causæ superferdeatis eidem, cum non vos, sed dicti iudices cognoscere habeant, ad quos jurisdic- tio debeat pertinere.

[x Vos ejusdem appellatione contempta partem alteram mittenda in possessionem ejusdem Ecclesiæ causa custodiæ decreveritis.]

C A P. XXX.

Si plures impetrant in eadem Ecclesia, statuta data, ut pri- mus impetrans præferatur, & solus admittatur. Ita communi- ter summant Doct. Et procedit istud summarium secundum opi- nionem communem, quæ hodie invaluit propter jura nova.

Idem Episcopo, & Archidia. Legion. (an. 1220.)

Capitulum sanctæ Cameracensis exhibitum nobis pe- titione monstravit, quod Callimacho Clerico super præ- bendali beneficio in eorum Ecclesia obtinendo, literas no- stras ad eos prius monitorias, & demum præceptorias im- petrante, B. Clericus contra eos super consimili beneficio in eadem sibi Ecclesia conferendo, ad I. Archiepisc. Tor- nac. & ejus collegas de prædictis literis non habita men- tione, executorias a nobis literas impetravit: qui post ap- pellationem ad nos interpositam, in eos suspensionis, & excommunicationis sententias protulerunt: ac dictus C. super executione mandati pro eo facti, ad alios obtinuit scripta nostra: qui tulerunt suspensionis, & excommuni- cationis sententias in eosdem i. Quocirca mandamus, quatenus eo recepto in Canoniam, & fratrem, assignato- que sibi beneficio præbendali, qui ad eos prius mandatum Apost. reportavit, præfatas sententias juxta formam Eccle- siæ relaxetis: alteri super præbendali beneficio in eadem Ecclesia silentium imponentes.

[x Unde nobis humiliter supplicavit, ut cum in eadem Ecclesia tantum XII. sint præbende, & ob hoc sine magna gravamine simul providere possunt, ut vique faceremus easdem sententias relaxari, & provideri alteri eorum in eadem Ecclesia de præbenda, præsertim, cum in utriusque literis clau- sula illa continetur inserta, nisi de mandato nostro eadem Ecclesia foret in alterius receptione gravata.]

C A P. XXXI.

Si habens literas Papæ ad beneficium, eis propter annuam pensionem renunciat, non valet litera beneficales per eum hoc tacito impetrata.

Idem Bituricen. Archiep. Apostol. sedis Legato. (an. 1223.)

Ad audientiam nostram, [re significante] pervenit, quod quidam Clerici obtentis a sed. Apostol. literis super provisione sua in aliquibus Ecclesiis tibi subiectis, re- cipientes ab eis annuas pensiones, seu alia beneficia, ab eorum impetratione desistunt, renunciantes beneficio literarum. [& infra. i] F. t. mandamus, quatenus eos, qui post literas taliter venditas, alias [de illis mentione non habita] impe- trarunt de cætero, vel hætenus impetraverint, carere de- cernas commodo earundem, & Ecclesias non permittas earum occasione vexari: revocando in irritum, si quid earum prætextu inveneris esse factum.

[x Denum ad sedem Apostolicam accedentes super sua pro- visione obtinent alias literas ab eadem de literis antea impetratis non habita mentione, & sic gratia Apostolicæ benigni- tatis abutentes, Ecclesias multipliciter inquietant. Ne igitur tales de sua circumventionis astutia gloriorentur.]

C A P. XXXII.

Receptus per literas Apostolicas, licet præbendam expectet, per alias literas hoc supprimentes in alia Ecclesia recipi non debet: hoc dicit, inhærendo verbis literæ

B 2

Greg.

a Dicitur R.

Greg. IX. Mediolanensi Archiepiscopo. (an. 1227.)
IN nostra proposuisti presentia, quod nonnulli Clerici a Sede Apostol. plures literas (non tamen alias de aliis mentionem facientes) impetrant fraudulenter, quod in pluribus Ecclesiis admittantur: sicque aliquando in aliis recepti, licet nondum in eis Ecclesiasticum beneficium sint assecuti, alias Ecclesias super receptione sua nihilominus impetunt, & molestant a: [& infra.] Mandamus, quatenus eos Clericos Ecclesiis, in quibus recepti sunt, faciens esse contentos, non permittas alias ab eis occasione literarum huiusmodi molestari. Nisi de receptione forte sua expressam fecerint mentionem.

CAP. XXXIII.

Non valet rescriptum, quod procurator revocatus, & de hoc certificatus, extra iudicium impetravit: secus tamen, si in iudicio: dummodo revocatio ad notitiam adversarii, vel iudicis non pervenit: hoc dicit, secundum lecturam magis communem.

Idem Episcopo Silvanestensi, & Abbati Caroli loci. b (an. 1228.)

III. **E**X parte Decani, & Capituli Laudunensis fuit propositum, quod cum ipsi auctoritate Apostol. indulgentiam in nobilem virum I. excommunicationis sententiam protulissent: procuratoribus partium propter hoc ad sedem Apostol. accedentibus, & lite super diversis articulis contestata, nos causam vobis commisimus terminandam, hoc adjecto, ut non obstaret litera prater assensum partium impetrata. Dicitur autem nobilis citatus proposuit, quod per illas literas procedendum non erat, ex eo quod V. qui easdem literas impetraverat, falsus existeret procurator, cum ipse ante impetrationem literarum ipsarum, propter suspicionem, quam contra eundem conceperat, mandatum sibi traditum revocasset. Eis igitur proponentibus ex adverso, quod ad nos, vel ad ipsos huiusmodi revocatio non pervenit, vos quod deberetis per literas ipsas procedere, per quandam interlocutoriam protulistis: [& infra.] Petente itaque procuratore ipsorum, ut inspiceretis predictam indulgentiam, procurator ipse Nobilis ex adverso respondit, quod non erat per jam dictas literas procedendum, exhibens alias quasdam posterius impetratas, inter alia continentes, ut si de partium voluntate procederet, causam terminaretis eandem: alioquin ipsam sufficienter instructam remitteretis ad sedem Apostol. examen, cum indulgentia memorata. Quas literas ipsi ex eo non valere dicebant, quia per eundem V. & post revocationem mandati fuerant impetratae. Quia vero juxta generalis statuta Concilii, Apostol. litera, quas sine speciali mandato Domini quis impetrat, valere non debent, nisi sit de illis personis, a quibus non est exigendum de jure mandatum: mandamus, quatenus si revocatio mandati ad procuratorem pervenit (cum minus valere debeant litera, quae impetrantur ab illo, a quo mandatum Dominus revocavit) in negotio e juxta priorum continentiam literarum, non obstantibus posterioribus, procedatis.

CAP. XXXIV.

Rescriptum impetratum contra hominem alicujus dioecesis, non extenditur ad hominem ejusdem nominis alterius dioecesis.

Idem Decano, & Magistro. G. Canonico Leodiensi. (an. 1228.)

Significante V. nos noveris accepisse, quod cum R. contra V. Remensis dioecesis super quibusdam pannis, & aliis ad iudices literas impetrasset, idem V. excipiendo proposuit, quod cum idem non de Remensi, sed de Leodiensi dioecesi existeret, per huiusmodi literas (cum de dioecesi Leodiensi non faceret aliquam mentionem) conveniri de jure non poterat, nec debebat. Et quia exceptionem

a Vide lib. 1. §. sed & si quis. D. de Carb. ed. & D. de lib. caus. l. ordinata. b in multis antiquis ita, & Abbati Compendiensi. c In uno antiquo, in negotio isto, d faceret.

hujusmodi admittere denegarunt, nostram audientiam appellavit a. Ideoque mandamus, quatenus si est ita, revocato in irritum, &c.

CAP. XXXV.

Per rescriptum impetratum contra homines dioecesis, non possunt conveniri homines civitatis.

Idem Priori sancti Laudinensis, & Succentori Rothomagensi. (an. 1228.)

Rodolphus Clericus rector Ecclesiae sancti Christophori de civitate Sagiensi, sua nobis insinuatione monstravit, quod cum magister R. eum per quasdam literas contra Episcopum Sagiensem, & quosdam alios Sagiensis dioecesis, super rebus, & rebus aliis impetratas a nobis, coram iudicibus super eadem Ecclesia per generalem clausulam [quidam alii] convenisset: idem rector proposuit excipiendo, quod cum esset de civitate Sagiensi, & sub eadem clausula nullus de civitate ipsa intelligatur inclusus, conveniri non poterat per eandem. Et quia dicti iudices exceptionem huiusmodi recusarunt admittere, nostram audientiam appellavit. Ideoque mandamus, quatenus si est ita, revocetis in irritum, &c.

CAP. XXXVI.

Si conveniendus per clausulam, moriatur re integra, successor conveniri non potest.

Idem Abbati sancti Jacobi. (an. 1229.)

Significavit nobis Comitissa Namurensis, quod cum mortuo Comite fratre suo, ipsa in ejus successerit Comitatu, G. & B. per quasdam literas Apostolicas contra Tullen. Episcopum, & quosdam alios Clericos, & Laicos impetratas, eam coram iudicibus [ad quos obtentae fuerant] super quadam summa pecuniae, quam eidem fratri suo se mutuas dicebant, per illam generalem clausulam, [quidam alii] [quia in praedicto Comitatu successerat] convenirent: excipiente itaque procuratore suo, quod cum adhuc frater ejusdem mulieris viveret, quando eadem litera impetratae fuerunt, nec per ipsas, dum viveret, fuerat ad iudicium evocatus, earum auctoritate non poterat conveniri. Et quia iudices exceptionem non admittent ipsius, nostram audientiam appellavit. [& infra.] Ideoque mandamus, quatenus si est ita, revocato in irritum, &c.

CAP. XXXVII.

Non valet litera executoria, in quibus impetrans falso dicit monitorias praecessisse.

Idem Abbati sancti Victoris. (an. 1229.)

EX insinuatione Episcopi Ambianensis accepimus, quod I. Clericus super ejus provisione ad ipsum praepertorias, & postmodum ad vos b executorias contra eum literas impetravit. [& infra.] Quocirca mandamus, quatenus si nullae monitoriae super hoc praepertorias, executorias super sedeat eisdem, dummodo eadem executoriae de monitoriis fecerint mentionem: alioquin in executionis negotio, juxta directum ad vos pro ipso mandatum, ratione praevia procedatis.

CAP. XXXVIII.

Cessantibus clausulis, in dubio Papa non intendit gravare eundem collatorem super provisione duorum: ideo secundus impetrans repellitur, si primus expectet, si vero sit jam gratiam consecutus: hoc dicit secundum intellectum gloss.

Idem Noviensis Episcopo. (an. 1229.)

Mandatum Apostolicum ad te directum, ut Magistrum S. faceres in Canonicum recipi, & in fratrem Novien.

a Vide & l. a procedente. & ibi Bart. C. de dilat. b ad duos loquitur, ad Abbatem, & Episcopum. Ne putes erratum esse, & pluralis locutio duorum numero consistere potest. 4. qu. 3. §. ubi numerus, verum rectius loquitur Abbati S. Victoris, & collegio, alias non subauditur in plurali. c. quam gravi. inf. de cri. falsi.

Novien. Ecclesiae, si pro alio ibidem non scripsimus, qui huiusmodi gratiam prosequatur, alio jam beneficium per nostras literas obtinere, prosequi non teneris. Cum super receptione duorum gravandi Ecclesiam antedictam, non fuit intentio mandatoris.

CAP. XXXIX.

Ecclesia, in qua Papa primus dedit monitorias, & secundus executorias, per primum, non per secundum intelligitur gravata.

Idem Gregorius IX. (an. 1229.)

Literis Apostolicis ad vos directis, ut G. Clericum reciperetis in Canonicum, & in fratrem, nisi pro alio fuisset per nos Ecclesia vestra gravata, mandatum nostrum vos exequi volumus, & mandamus. Non obstante, quod T. Subdiaconum per nostras literas executorias recepistis, qui a bonae memoriae H. praedecessore nostro monitorias impetravit. Cum factum praedecessoris nostri potius, quam nostrum fuerimus prosecuti. a

CAP. XL.

Dioecesanus, cui scribitur, ut in Dioecesi sua, ubi pro alio scriptum non est, provideat, vel faciat provideri, non potest id exequi circa beneficium spectans ad collationem alterius, iam pro alio gravati.

Idem.

Abbatem, qui mandatum Apostolicum jam recepit, ut S. Clerico in aliqua Ecclesiarum sui monasterii provideat, & per literas generales ad Dioecesanum Episcopum obtentae, ut in Dioecesi sua (ubi pro alio scriptum non esset) faceret provideri, cogi juris ratio non permittit, nec super conferendis Ecclesiis, aut beneficiis aggravari, etiam si facultatem habeat Dioecesanus per easdem literas providendi.

CAP. XLI.

Per rescriptum directum excommunicatori, ut absolvat excommunicatum, si contra Concilium eum excommunicavit, datus executoribus, qui eo non parente exequantur, non excommunicatori, sed executoribus cognitio demandatur.

Idem.

AB excommunicato, qui contra statuta Concilii b generalis asserit se ligatum, literis ad excommunicatorem obtentis, ut (si est ita) sine difficultate absolvat eundem, & aliis c deputatis iudicibus, qui (eo non parente) mandatum Apostolicum exequantur: non excommunicatori (qui de facto suo in hoc certus esse debet, licet in hoc deferatur eidem) sed illis cognitio demandatur.

CAP. XLII.

Si impetrans rescriptum ad beneficium dixit se non beneficiatum, cum tamen haberet beneficium, licet exiguum, non valet rescriptum.

Idem.

Si proponente aliquo nondum se beneficium Ecclesiasticum assecutum, super provisione ipsius (licet minus competens obtinentis) rescriptum Apostolicum de hoc mentionem non faciens, impetretur, illud veluti fraudulenter obtentum dicimus non valere.

CAP. XLIII.

Abutentes rescripto Apostolico in casibus hic enumeratis, privantur commodo rescripti, & condemnantur in sumptibus, & damnis adversario.

Idem Episcopo Parisiensi.

Quia nonnulli diversis modis literis Apostolicis abutuntur, statuimus, ut quicumque obtentis sub nomine suo literas aliis ejusdem nominis tradunt, qui quos volunt, fatigant indebite per easdem, & qui eas tali modo recipiunt: quique illos, contra quos nihil habent questionis, faciunt in iudicium evocari: aut literas ipsas ad futuras trahunt controversias, quae nondum fuerant tempore im-

a executi. b Later. sub Innoc. III. c. 47. c & aliis sibi iudicibus deputatis.

petrationis exortae: seu quinquam super uno negotio, vel etiam solitiose super pluribus personalibus actionibus, quae sub uno iudice possent tractari commodius, per varias literas coram diversis iudicibus trahunt, ut laboribus fatigatus, & sumptibus, vel compellatur componere, vel cedere juri suo: aut reus auctorem eodem tempore ad diversa loca, vel indeterminate ad villam, quae commune cum pluribus ejusdem provinciae villis habet vocabulum, citari procurat, ut dum non comparuerit, excommunicetur quasi contumax, & sic eum a sua intentione repellat: earundem literarum commodo careant a, & adversariis in moderatis expensis, ac damnis, quae propter hoc eos pertulisse constiterit, condemnentur.

TITULUS IV.
DE CONSUECUDINE.
CAP. I.

Consuetudo inferens gravamen Ecclesiis, debet iudicis officio tolli. hoc dicit secundum intellectum magis singularem. Gregorius I. in Registro. b (an. 591. Roma in Siciliam.)

Consuetudines, quae Ecclesiis gravamen inducere dignoscuntur, nostra nos decet consideratione remittere.

CAP. II.

Ex consuetudine potest introduci actus, siue solemnitas, per quam sine apprehensione reali transfertur possessio rei absentis. h. d. & est casus singularis, secundum Abbatem Siculum. Innocentius III. Archiepiscopo, & Cap. Lugdunensi. (an. 1199. Roma in Daniam.)

EX c literis: [& infra.] Si vero aliquis possessionem aliquas claustris, vel aliis religiosis locis in bona valedudine, vel ultima voluntate, pro suorum vult remedio peccatorum conferre: hanc conferendi formam esse proponis, quod in huiusmodi donationibus modicum terra constituit in manu accipere, vel in extremitate d pallii, quod manu Praelati Ecclesiae sustinetur, aut super altare ponendum sub testimonio videntium, & audientium, sub dicta forma, quae scotatio vulgariter appellatur: [& infra.] Discret. vestrae mandamus, quatenus donationes eorum, quae sub obtentu consuetudinis claustris, Ecclesiis, vel quibuslibet locis religiosis pie conferuntur, vel etiam sunt collatae, faciatis irrevocabiliter observari, cum huiusmodi signum, quod scotatio dicitur, non tam factae donationis, quam traditae possessionis sit evidens argumentum.

[1 Quas tu nobis, frater Archiepiscopo, destinasti, intelleximus manifeste, quod regnum Daciae, quantum ad ea, quae ad jus fori contingunt, consuetudinibus suis, & institutionibus Regum suorum omnino regatur. Unde nullum usum testamentorum illius provinciae hominibus contingit habere, qui alibi in ultimis decessentium voluntatibus secundum legalem observantiam custoditur.]

[2 Verum quia huiusmodi donatio malitiose a quibusdam cavillatoribus, sicut asseris, impeditur, a nobis humiliter postulasti, ne loca religiosa, & Ecclesiae, quibus multae possessiones sub scotatione huiusmodi sunt collatae, ab aliquibus possint, vel debeant temere perturbari, paterna debemus sollicitudine providere. Nolentes igitur, ut tales constitutiones, quas diuturnitas temporis, ut asseris, observavit, & usus consuetudinis approbatae hactenus retinuit, temeritate qualibet infirmetur.]

CAP.

a adde generaliter de actibus, qui infirmant rescriptum. l. 1. C. si contra jus, vel util. publ. b lib. 1. epist. 64. ad Felicem Episcopum Messanensem, & cap. 1. eod. tit. in 1. compil. c Cap. 1. eod. tit. in 3. compil. d in quibusdam recentioribus ita, sed male, meo iudicio, vel in extremitate Pallii manu Praelati Ecclesiae, &c.